

[illegible]

Դուրս գալիս իրագրաց համարն ծախսեր խմբագրությունում վրայ է:
Ծանուցվանց տողը մեկ անգամի ճամբար
3 ղր.երկու անգամի համար 2 ղր.
Լրագրաց վերաբերելու նախկին կամ որ
և իցե գրաւիւն խմբագրութեան հետեւ
նին պիտի ուղղուի. եւ հանձաւ ծախս
քան ալ զըզդիւն վրայ է:

ՀԱՐԱԹԱԹԵՐԹ

ՔՅՂԱՓԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՄՍՈՒՆԻՏԻՆՈՒԹՅՈՒՆ 23 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

·ᑭᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ

Վրաթխարդի տպատամբութիւնը
դեռ չկրցաւ գոյուիլ, Վ իշնայէն
առնուած վերջին լուրերը կը ծանու-
ցանն թէ Վրատրիոյ կառավարութիւնն
տպատամբաւ գաւառը շարունակ զօրք
եւ մթերք կը զրկէ, եւ դաւաճին
բերդերուն հրամանատարին ալ ին-
քոր իշխանութիւն տուած է որ առանց
ներքին եւ պատերազմական գործոց եւ
ստիկանութեան պաշտօնէին հարցնելու,
երկրին բոլոր կառավարութիւնն իր
ձեռքը կը դրնացնելով տպատամբու-
թիւնը շուտով ընկճելու միջոցները
գործադրէ (Օսմանեան կայսերական
կառավարութիւնն ալ ազգու միջոցներ
ձեռք կառնու, եւ սահմանադրութենքը
զօրք կը գումարէ, որպէս զի շէքսէ-
քէն եւ ուրիշ կողմերէ ալ սլաւներն
Վրատրիոյ հողն անցնելով առատաց-
բաց հետ չմիանան) Վ իշնային լրագրաց
խօսքին նշելով, միայն քաղաքին ուռ-
նական շէպպանը Վ. Վրան հարցու-
ցեր է թէ ի՞նչ ընթացք պիտի բռն-
նէ Վրաթխարդի տպատամբութեան
նկատմամբ, եւ Վ. Վրուն ալ պա-
տախաներ է, որ եթէ տպատամբնե-
րն կայսերական սահմանադրութեն-
ընն անցնող դատուի, զէնքերն առնուե-
լով հեռուաւոր տեղեր պիտի տարուին
ու արդիւրեւ

Արեւելի որ Աւստրիոյ դժուարութիւնները միայն այս կողմէն չեն: Այօհեմիոյ մէջ ալ ինքնօրինութեան չարժեքները չեն դադարած: Չաւառային աւազածողովները նիստ կընեն սահմանադրական խնդիրներ կարգի դնելու համար: Բայց Այօհեմիոյ աւազածողութիւնները միայն սահմանը չափար նիստերէն բա-

ԳՈՒՆԵՂԱԼԻՔ

Ինթերկուլ բարեկամ: Խոսեմայ-
սոր քեզի քիչ մը զուարճալիք հայթա-
յթեւ: Լայց ո՞րովէ: Իհա բազում
նիւթ կը գտնուի, եւ կը զարմանամ
որ օգտակարացէս գործածող չկայ:

Ի՞նչ կրեստ սա Մանգումէի յաջորդող Լուրարտայ ազատամուտի հանր, ուղղափառութեանը, ճշմարտափոստութեանը, եւ Խորենապաշտութեանը . . . : Ի՞հ, շատերը՝ ըսելիք չկայ: Լ՛յս թերթը առըր Մանգումէի տեղ դրաւ, բայց երկուքին ալ ճակատը՝ թէ որ չհիշք պիտի ըսէ՝ «Խորենապաշտութեանը չհիշթիղը, յէ մէկատուր սայլիքէ ողորած է, ուրիշ կը հասկցուի թէ աստիք զանազան կերպարանափոխութեամբ մըր գիտցած հին Սիւնաստին են, Փանոսեան էֆէնտիին թերթը: Ինչպէ՞ս եղաւ որ վերջին անգամ Լ՛յարարտաւ հաւ անոր տեղ: Երկարաբանելու հարկ չկայ: Մանգումէ հայ աբղու մը միմտուքներն սուս հարստա-

ցակայ գտնուելով, կառավարութիւնը հարկադրեցաւ զանոնք պաշտօնէ դադարած հրատարակել :

Գաղղիոյ լուրերն աննշան են: Ինչպէս արդէն ծանուցած ենք, հոկտ. 26ի օրը խաղաղութեամբ անցաւ, այն օրը՝ որ երեւոյեալն էրէն ոմանք յայտարարութիւն կընէին թէ սահմանադրապէս ժողովը բացուելու պայմանաւ ծամն ըլլալով, առանց «կայսերական հրամանագրին» նայեալ, որ նոյեմբ. 29ին կը հրաւիրէ զՕրէնդդի ժողովը, իրենք խորհրդարանն երթալով նիստ պիտի ընէին: Իայց յետոյ յայտարարութիւն ըրին թէ իրենց այս որոշումէն ետ կը կենան, « վասն զի հարկաւ չարժու մը պիտի գրգռէ, որոյ ծաւալումն ու վախճանը ներկայ պարտադրել մէջ ոչ որ կրնայ դուշակել »: Իայց որով ծանուցաւ իրաւունք չունէին « ազատութեան վերակենդանութիւնը վտանգի ներքեւ գնել, անխոհմուտութիւն կը համարին կառավարութեան առիթ տալ որ փողոցի կռիւ մ'ընեն »: Եւ զօրութիւն ստանալ. « ուստի կը ծանուցանան թէ պիտի սպասան վնէւել նոյեմբ. 29ը, « որպէս զի կառավարութեան առ աղէն ըրած այս նոր թիշամանաց համարը պահանջն »:

Եւտու ամենայնիւ հօկաւ. 25 ի որը
բառական հետաքրքիրներ խորհրդա-
րանին առջեւ դումարուեցան հան-
դիսատես ըլլալու մտօք, բայց առանց
բան մը տեսնելու ետ դարձան: Վա-
րդէն կայսրը Փարիզ երթիմէ ետեւ
ուր թիւիլըրիկ պարտիզին մէջ հասա-
րակութեան կողմէն եռանդաւն կեր-
պիւ ընդունելութիւն գտաւ, նորէն
Վճօրիէնի պալատը դարձեր է: Եւ
եռադիրը կը ծանուցանէ թէ անցեալ
ուրբաթ Վաքոնէն Վ. նորէն յօդա-

Փանոսեան էփէնտին սուրբած է
միշտ պօռալ կանչել: Ուր որ պօռալ
կանչելու գործ կայ, հոն է ինք ալ
իր գրկէջ ձեռքը, անհուն թերթեր մը-
բոտելով եւ մեծ պահքէն երկար յօդ-
ւածներ շինելով: Իր գործն է Սիւնա-
տիւր թիւն, այսինքն նիստաւ ընել, կան-
չելուտան, աշխարհի գլուխն ուռնցը-
նել, Ըսոր համար հռչակաւոր եղած
է Սիւնատի անուամբ, Սիւնատի
վեր, Սիւնատի վարդ Կարծես թէ ինք
է Հայոց ազգին երկրորդ լուսաւո-
րէն: Չկայ իրմէ զատ լուսամբն,
ազատամբ, ժողովրդեան շահոց
նախանձախնդիր, ազգին համար հո-

ցաւ զգալիք է , բայց բարեբաղդա-
բար անցեր է :

Ռուսիայէն լուր կուտան թէ Սուէ-
իշի չրանքքին բացուելը Ռուսիոյ վա-
ճառականաց կողմէն ալ անհամբերու-
թեամբ կըսպասուի, որք կը յուսան ե-
ղեր թէ մեծ օգուտներ պիտի տայ ի-
րենց առուտուրին . ուստի անոնք ալ
կը պատրաստուին եղեր Հնդկաստանի
հետ հաղորդակցութեան մտնելու .
(տէպէս չորհրդաւոր ընկերութիւնը
որոշեր է որ Ղարմէն Հնդկաստան կա-
նոնաւոր կերպիւ շորհնաւ քանեցնէ, եւ
շահաւոր կերպիւ Ռուսիա մոցնելիք
ապրանքներու վրայ վիճակագրա-
կան տեղեկութիւններ առնելու նպա-
տակն այն կողմերը յատուկ գործա-
կատար մը ղրկել է : Ղարմին եւ Վ .
Պօլսոյ մէջ ալ հեռաւարտական հաղոր-
դակցութիւններ պիտի հաստատուին,
Միւս կողմէն Ռուսիա քաղաքական
յաղթանակ մ'ալ տարաւ կեդրոնական
Լսիոյ մէջ իր ազդեցութիւնն ամրա-
ցնելով : Պոլսաբայի Լսիոն հետ հաշ-
տութեան դաշնագիր մը կնքեց, եւ
համադրեց զայն որ ի երեքտասանամեայ
որդէն Վ . արշաւոյ համալսարանը ղըր-
կէ ուսմանը առնելու , որով գրեթէ
ծանր պատանդ մ'առաւ ապագային
մէջ Լսիոն թշնամութիւնն արգիլե-
լու համար . միանգամայն յիշեալ ման-
կահասակ իշխանին մոտց մէջ ալ Ռու-
սական մեծութիւնը տպաւորելով , իր
հօրը յաջորդած ժամանակ հարկաւ ա-
ւելի քարեկամութէն կը վարուի Ռուսիոյ
հետ :

Իհզրապուրկէ Նշուա լրագիրը կը ա-
նուցանէ թէ Սթորջի ըստած ներքին-
եաց աղանդին ժողովարանը Մօսքու-
այէ մէջ գտնուեք է՝ Բուարին ըստած
չորս եղբարց տունը։ Այս մարդիկը

դէն տուողը խնք է միայն, եւ ալ մարդ-
չկայ: Իրմէ դուռն չէք փրկութիւն:
Իլարծեսն նոր Մէսիա մ'է: Բերինն-
ըը շահախնդիր են, շողքըրթ են, ազ-
դատեաց են, ինքը միայն ամեն բարի
խտկութիւններ էր վրայ միացուցած
է:

Այսպիսով՝ իր վարձկան գովասանաները, եւ տես թէ ինչե՛ր 'ը չեն գրեր իրեն վրայ: Փանոսեան էֆէնձեօն իրեն եղած շողորթութութիւնները կը սկսէ, խեղճը կը թույնէ եթէ քէչ մը ղինքն ու իր Լրագիրն ալ ներբողես: Լացացոյց որ հայ տղուն մամուռն ալ թերեւս ասանայն վերջերը կարգադրւում էր լրագրին մէջ դրած էր, սկիզբներն իրենն է: Եւ հայտնան վարժարանին՝ վրայ բացանի մի տող գովեստ տեսներով:

Եւ յիսկ, երբոր միայն իրեն կը վերաբերի, գովեստն իր գլխամագլուխն է: Եւ յազիրը գովէ, առաջ քիթին խոնկը, քեզնէ լաւ մարդ չկայ:

Փանոսեան էֆէնտի մարդու չհաւ-

րուսանկարի գործարան մ'ունէին , ուր Ս.բօքսյներուն պաշտած կուռքերը կը շինուէին : Այսուալարութեան փաստաբանն (Վ. Թիւքօփրօֆ) յիշեալ գործարանին մէջ բանոյշ քանի մը մադդիկ ալ դտեր է , որք խտտովաներէն թէ Ս.բօքսյներն յիշեալ տունը կընէին իրենց գիշերանոցն նիւտները , եւ թէ այն տունին յարակից շէնք մ'ալ ունին : Վրնտութիւններէն կը հասկցուի որ յիշեալ Վրտարին եղբարք 8—12 տարեկան մանուկներ կը գողնային , եւ զանոնք նիւքքինացնելով իրենց աղանադակից կընէին : Հիշեալ տան գտնըւած Սէրբուքովի մեծ թաղը գրեթէ Ս.բօքսիով լի է , եւ քառսուն եւ ութ ալ կ'են ձերբակալ եղբր են ներքինեայ աղանդէն ըլլալուն պատճառաւ : Ս.բօքսի կեներուն ստիւքը կտրուած կրլայ :

Ուսուիոյ կառավարութիւնը վերջապէս որոշեր է իր զօրացասեղնաւոր հրացան տակ: Մինչեւ հիմա միայն քանի մը Գունդ այս նոր զէնքով զինեալ էին. բայց մօտերս Վարշաիոյ պաշտօնատարաց հրաման տրուած է որ Ռուսիայէն դաիւք ասեղնաւոր հրաքաններ, որոց թիւը 500.000 պիտի ըլլայ իրենց տեղերէ եղածին չափ չուտով իրենց տեղերէ հասցնեն: Սեծ ջանքեր կըլլան բանակն ըստ ամենայնի կատարեալ ընելու համար, եւ հրամանատարք ու զօրականք չարունակ զբաղած են ամբողթիւններ եւ խրամներ յինելու. շատ անգամ կեղծ թշնամի խումբերէ գիշերային յարձակումներ կըլլան յիշեալ խրամներուն մէջ դառնուղ զօրաց վրայ, եւ այստես մարզութիւնը Ուսուիոյ զօրականաց պատերազմական յաջողութիւնները

նիր, ըսինք: Եւ հաւնի, բայց մարդ-
կայ, մարդ ալ կայ: Եւ դորժին եկող
մարդոց ո՛չ միայն կը հաւնի, այլ եւ
տոնանց պահստօթիւններն ալ կը ծածկէ,
կը ներբողէ, վասն զի

Անոր համար կհուն զկ.քոր ներքոյէ,
Որ Աքլոյն ալ կհուի ձայնը տարւիողէ:

ԳԵՐԻ. Խորէն—Խառնառուն—
Վարպէյ—Վալֆայեան թերթոյ Սըյ-
բաղանը, Հայ Լամարթիւնը, իր կիւս-
աատուածն է, որուն առջեւ մինչեւ եր-
կիր կը խոնարհի։ Ուրեմն Փանստեան
էֆէնտին այնչափ շողջարթութեան
աղահ չէ եղեր։ Տե՛ս ի՛նչպէս սրբկիւնք
կը բարձրացնէ իր պաշտած անձին մին-
չեւ իոյ անսննդ աննշան Գործերը։

Երբ արդանք Լ՝արարասայ 12 թուոյն
 մէջ « Լորէր » յիշատակներն խլումէիք ու
 վերնադրով յօդաւածք : Եւն Փանոս-
 եանէֆէնտիկ, որ ուրիշներու աչաց մէջ
 չիւղ մը տեսած ժամանակ դեղան կը
 չինէ, առեւք ինչպէս կը գոյն Քեր-

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԴՐՈՑ
Կ. ՊՕԼԻՍ ԶԻՆԻԼԻ ԽԱՆ